

HOẠT ĐỘNG NGỮ VĂN : THI LÀM THƠ NĂM CHỮ

Bài tập

1. Câu a, bài tập 1, trang 104, SGK.

2. Sau đây là một bài thơ năm chữ bị bỏ đi mất một số chữ có vần. Em hãy khôi phục lại các chữ có vần đó theo ý của bài thơ.

*Mẹ ơi con nhớ mẹ
trong những lúc thế /.../
con thiếu một giọng nói
con thiếu một bàn /.../
con một mình một bóng
một khoảng trời mưa /.../*

(Phan Thị Thanh Nhàn, *Mẹ*)

3. Sưu tầm và giới thiệu một số bài thơ, đoạn thơ năm chữ (không có trong SGK).

Gợi ý làm bài

1. HS đọc lại phần *Ghi nhớ*, trang 105, SGK để xem các đặc điểm của thơ năm chữ, từ đó đối chiếu với ba đoạn thơ trong SGK (trang 103 – 104) để nêu nhận xét.

Chẳng hạn với đoạn 1 : mỗi khổ thơ 4 dòng ; vần thơ vừa liền (*nằm / chẵn, một / thốt, nhàng / màng, ...*) vừa cách (*Bác / bạç*) ; mỗi dòng thơ được ngắt luân phiên theo nhịp 3 / 2 (*Anh đội viên / nhìn Bác*) và 2 / 3 (*Càng nhìn / lại càng thương*).

2. Thử tìm và thay vào bằng một số vần ở ba chỗ bỏ trống. Căn cứ vào nội dung bài thơ, xem các từ đi liền với từ trước đó có thể là từ nào vừa đúng nghĩa vừa đúng vần (ví dụ, từ *bàn* có các từ như *bàn học, bàn tay, bàn bạc, bàn ghế, bàn thảo, bàn lùi,...*). Từ tìm được liên quan đến nghĩa và vần của hai từ còn lại.

3. Thơ năm chữ rất nhiều, có thể sưu tầm từ nhiều nguồn : các tập thơ, báo chí, trên mạng in-tơ-nét,... Tuy nhiên cần chú ý tìm những bài thơ, đoạn thơ năm chữ thể hiện đúng đặc điểm của thể thơ này và ghi rõ tác giả.

Tham khảo một số bài thơ năm chữ sau :

Cây nến

*Thay đèn, nến nở hoa
Cho chung quanh bùng sáng
Xác gầy như máu cạn*

*Tự đốt cháy mình lên
Người nghèo khó dùng ít
Giàu sang phung phí nhiều
Thân ngọc ngà buông lệ
Nhìn trò đời phiêu diêu
Lụi dần trong ngọn lửa
Nến không soi tỏ chân
Bà cụ ngồi bán thuốc
Với ngọn nến trong sương.*

(Theo Xuân Tùng)

Mưa buồn nhớ mẹ

*Ngồi đây lắng mưa rơi
Tự ngàn thu vọng lại
Trong tiếng mưa có gì
Gợi cõi lòng buốt nhói.
Ngoài hiên gió ù thổi
Mây nặng nặng u buồn
Trời rưng rưng khóc mẹ
Trọn kiếp đời mưa tuôn.
Mẹ giờ nơi đâu nguồn
Hay thăm xa cuối bể
Nếu linh thiêng mẹ nhé
Rẽ lối về cùng con !
Khói hương nghi ngút thơm
Về nẻo đường đón mẹ
Con lắng lòng se sẽ
Ngóng mẹ về. Trời mưa.*

(Theo Bùi Sim Sim)

Màu cây trong khói

*Trên đường về nhớ đây...
Chiều chậm đưa chân ngày,
Tiếng buồn vang trong mây...
Chim rừng quên cất cánh,
Gió say tình ngây ngây,
Có phải sâu vạ cổ
Chất trong hồn chiều nay ?
Tôi là người lữ khách,
Màu chiều khó làm khuấy,
Ngỡ lòng mình là Rừng,
Ngỡ hồn mình là Mây.
Nhớ nhà châm diều thuốc,
Khói xanh bay lên cây...*

(Theo Hồ Dzếnh)